

ต้นเหตุหรือปัญญาทางสื่อ

ท มอชาวบ้านฉบับนี้ได้นำเรื่องผลกระทบของสื่อที่มีต่อสังคมมาตีพิมพ์ ในสมัยโบราณ มีสื่อความรู้น้อย มนุษย์ได้ข้อมูลข่าวสารจากพ่อแม่ จากครู จากเพื่อนบ้าน ใครฟังมาก เขาเรียกว่าเป็นพหูสูตร คือคนฉลาด การฟังถือว่าเป็นทางที่มาแห่งปัญญาทางหนึ่ง ที่เรียกว่า สุตมยะปัญญา

ในสมัยปัจจุบันที่เรียกว่าสมัยแห่งข่าวสาร มีวิทยุเป็นร้อยๆ สถานี ยังมีโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์อีกมากมาย อาจเรียกว่าเป็นสมัยข่าวสารท่วม เป็นการไม่แน่เสียแล้วว่าคนที่ดูมากฟังมากจะเป็นคนที่มีปัญญา เพราะที่เรียกว่าข่าวสารนั้นไม่ได้เป็นเรื่องจริงไปทั้งหมด มีความเท็จปนมาในรูปต่างๆ จนคนปัจจุบันแยกความจริงกับความเท็จไม่ออก

ความจริงทำให้เกิดความถูกต้อง(สัมมา) ความเท็จทำให้เกิดความไม่ถูกต้อง(มิจฉา) ในเมื่อความเท็จท่วมทับสังคม มิจฉาทิจูและมิจฉาปฏิบัติย่อมเกิดขึ้นเต็มไปหมด เป็นโทษแก่ตัวเอง และเป็นโทษแก่ผู้อื่นอย่างแพร่หลาย

เรื่องสื่อในส่วนที่เป็นเครื่องมือที่เรียกว่า hardware จะเกิดขึ้นโดยรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นดาวเทียมหรือเส้นใยแก้ว สิ่งที่เขาอดอย่างวิกฤตก็คือตัวปัญญา หรือ software ว่าจะใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนามนุษย์อย่างไร การเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีจะมีทั้งค้นหาในเทคโนโลยี และปัญญาในเทคโนโลยี

ค้นหาในเทคโนโลยี หมายถึง การอยากเสพเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยี เพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง หรือพวกของตัวเอง โดยเอาเปรียบหรือทำร้ายสังคม โดยจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็แล้วแต่ ไม่มีปัญญาสร้างเทคโนโลยีใช้เอง เอาแต่ซื้อเขาลูกเดียว

ปัญญาในเทคโนโลยี หมายถึง การมีปัญญารู้เท่าทันเทคโนโลยี ว่าควรใช้ หรือไม่ควรใช้อย่างไร จึงจะเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีปัญญาสร้างเทคโนโลยีขึ้นใช้เองได้

การใช้สื่อโดยขาดปัญญาเป็นการทำร้ายสังคมมากกว่าโดยวิธีอื่นใด คนหนุ่มสาวที่หน้าตาดีแต่ขาดปัญญาออกทีวีกันจ้อยๆ ทำร้ายสังคมอย่างน่าสมเพช เพราะถ้าขาดปัญญาแล้วยอมสื่อโมหะ หรือความโง่เขลาออกไป เมื่อสังคมเข้าใจผิดหรือโง่เขลา(โมหะ)เสียแล้ว ย่อมเกิดโลภะและโทสะต่อไป การเสียดุลและความรุนแรงในรูปต่างๆ ย่อมเกิดตามมา

ถ้าค้นหาขั้นหน้าปัญญาในเรื่องสื่อแล้วไซ้รักเท่ากับการเร่งหายนะทางสังคม จำเป็นที่สังคมจะต้องรีบคิดให้ออกว่าจะเอาปัญญาขึ้นหน้าค้นหาในทางสื่อได้อย่างไร มีความจำเป็นจะต้องคิดถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. ปฏิรูปการเรียนรู้ให้คนฉลาดเลือกรับสื่อเป็น ไม่ใช่ท่องหรือรับตะลุมเตียว
๒. เจ้าของสื่อควรเป็นใคร สื่อจึงไม่สื่อเพื่อการค้ากำไรเป็นสำคัญ
๓. มาตรฐานของผู้สื่อ
๔. สถาบันที่เป็นอิสระที่สามารถติดตามตรวจสอบคุณภาพของสื่อสาร และรายงานให้ประชาชนทราบ

ดร. เวศ วัชร

นิตยสารมอชาวบ้าน

ดำเนินงานโดย
มิได้มุ่งหวังกำไรทางการค้า

คณะบรรณาธิการ
และผู้เขียนทุกท่านช่วยกันทำ
เป็นวิทยาทาน โดยมีได้รับ
ค่าตอบแทนใดๆทั้งสิ้น
เพราะมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน
ที่จะถ่ายทอดวิชาการไปสู่
ประชาชนให้มากที่สุด
รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย
และเสียภาษี มอบให้แก่
มูลนิธิมอชาวบ้าน
เพื่อใช้ในกิจกรรม
สาธารณประโยชน์ต่างๆ

ข้อความโฆษณาใดๆ
ที่ตีพิมพ์ในนิตยสารมอชาวบ้าน
เป็นไปตามเงื่อนไขทางธุรกิจการค้า
คณะบรรณาธิการไม่จำเป็นต้อง
เห็นด้วยเสมอไป